

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Природничо-географічний факультет
Мелітопольський відділ Українського географічного товариства
Науково-дослідна лабораторія рекреаційної географії та туризму
Лабораторія дослідження історії Південної України

**«НАУКОВЕ СЬОГОДЕННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКИ»**

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Запоріжжя, 17 листопада 2023 р)*

Запоріжжя-Мелітополь - 2023

УДК 502+338+379.85+55+91+93+94+811+327

Н 34

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол №6 від 08.12.2023 року)*

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове сьогодення: перспективи розвитку регіональної науки» (м. Запоріжжя, 17 листопада 2023 р.) / Уклад.: Л.І. Полякова, В.В. Цибульська, О.В. Непша, І.А. Донець. Запоріжжя-Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2023. 459 с.

В збірнику представлені матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове сьогодення: перспективи розвитку регіональної науки», яка проходила в режимі онлайн 17 листопада 2023 року. На конференції обговорювалися сучасні наукові дослідження у галузі права, історії, географії та туризму, а також фізичної культури, спорту та здоров'я людини

Матеріали доповідей подано в авторській редакції. Погляд редакційної колегії збірника не завжди співпадає з позицією авторів опублікованих матеріалів. Автори повністю відповідають за наукову доброчесність, стилістику та орфографію, точність наведених фактів, цитат, власних імен, дат та інших відомостей.

гостинності та туризму

Байтеряков О.З., Прочан Н.Є. <i>Вплив природних умов і ресурсів на розвиток спортивно-оздоровчого туризму</i>	178
Бейдик О.О., Арсененко І.А., Донець І.А., Донченко Л.М. <i>Сучасні світові моделі ринку туристичних послуг</i>	182
Бейдик О.О., Донець І.А. <i>Туризм: світоглядне значення, фундаментальні ресурси, національний контекст</i>	186
Беценко Т. П. <i>Краєзнавчі студії у ЗВО як основа формування креативної особистості фахівця в умовах сьогодення</i>	192
Донець І.А., Арсененко І.А., Хомотюк Ю.П., Вовк О.О. <i>Рекреаційно-туристичний комплекс України: державне регулювання та туристична політика</i>	194
Донець І.А., Арсененко І.А., Хомотюк Ю.П., Павленко Р. В. <i>Військовий туризм як перспективний напрям розвитку туристичних дестинацій</i>	197
Донченко Л.М., Арсененко І.А., Кузьменко О.В. <i>Стан медичного туризму в Україні та його трансформація після російського вторгнення</i>	200
Мовчан Р.В., Муромцева Ю.І. <i>Тенденції розвитку туристичної індустрії світу</i>	204
Прохорова Л.А., Непша О.В. <i>Геотуристичний потенціал територій та його основні складові</i>	207
Філіпенко Д.С. <i>Замковий туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку</i>	212
Nikitina I.P. <i>Tourism in the context of globalization</i>	215

РОЗДІЛ 3. ПРАВО

Бехтер А. Р., Предместніков О. Г. <i>Порівняльний аналіз законодавства щодо визначення мінімальних і максимальних покарань за сукупністю кримінальних правопорушень для засуджених у різних країнах</i>	219
Коверний О.О., Гавриленко Н.В. <i>Права людини чи лише права озброєних</i>	223

конфліктів: що саме діє під час війни?

Нікітенко О. І., Журавель І. В. *Психологічна та соціальна наука у сфері* 225
забезпечення внутрішньої безпеки України

Предместніков О. Г. *Проблеми правового захисту комерційної таємниці в* 228
університетських дослідженнях

РОЗДІЛ 4. ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

Снежанка Георгиева. *Ефективност на квалификационната дейност в* 233
училище – проблеми и възможности

Горбова О.А. *Особливості української революції на Мелітопольщині у часи* 240
Гетьманату

Гудзь В.В., Горілик Г.В. *Особливості визначення причин* 244

Гудзь В.В., Молчанов В.В. *Характеристика В. Волковинським* 248
повстанського «батька» у монографії «Нестор Махно: звивисті стежки
політичного авантюриста» як ознака краху більшовицької ідеологічної
парадигми

Мельніков І. В. *Поширення християнства на землі Рюгенського князівства* 252
у другій половині XII ст.

Мухін Є.А. *Донецька область: адміністративно-територіальна реформа* 257
1923- 1930 років

Пачев С.І., Данчишина Ю.О. *Особливість етнополітичної ситуації на* 261
півдні України на початку 20-х років XX ст. у контексті українізації

Періг К. Ю. *Відомості про поселення та городища Скіфів* 264

Полякова Л.І., Іржавська Л. А. *Причини економічної кризи в Китаї в XVIII* 268
ст.

Полякова Л.І., Мусна А.С. *Напрями торгівлі Київської Русі* 271

Сворақ Л. М. *УГА – призабута історія братерства...* 275

Чурбанова М.Ю. *Міф та реальність: Священний загін із Фів* 280

Шкода Н. А., Горбань В.С. *Значення існування Запорізької Січі для розвитку* 283

ПРАВА ЛЮДИНИ ЧИ ЛИШЕ ПРАВА ОЗБРОЄНИХ КОНФЛІКТІВ: ЩО САМЕ ДІЄ ПІД ЧАС ВІЙНИ?

Коверний О.О.

здобувач вищої освіти, 42 група –ЕП

к.е.н., доцент Гавриленко Н.В.

Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Будь-кому з нас гарантовано право на життя, особисту гідність, недоторканість житла [1]. Однак, доволі очевидним є те, що під час озброєного конфлікту життя і здоров'я людини може знаходитися в небезпеці. Отже, постає питання: чи діють права людини поряд з міжнародним гуманітарним правом під час озброєного конфлікту? На це спірне питання спробуємо надати власну обґрунтовану відповідь.

Під час озброєних конфліктів люди все одно залишаються людьми, які б нелюдські вчинки вони не скоювали б. Отже, їм повинні бути гарантовані права людини. З нашої точки зору, права людини продовжують застосовуватися і до ситуацій конфлікту. Проте, як ми знаємо, ситуація озброєного конфлікту за своєю суттю дуже відрізняється від конфліктних ситуації мирного часу. В минулому існувала думка, що права людини діють лише в умовах мирного часу, а гуманітарне право застосовується в умовах озброєного конфлікту. Однак, в силу своєї природи, права людини продовжують застосовуватися і при озброєних конфліктах, оскільки вони стосуються саме людей і їх прав.

Вважаємо, що в таких умовах необхідно враховувати деякі відмінні риси озброєних конфліктів, наприклад: ми не можемо очікувати дотримання в повній мірі права на життя через те, що перед військами конфліктних сторін постає задача послабити сили ворога, використовуючи для цього будь-які засоби (але, зрозуміло, що в межах міжнародного гуманітарного права), які можуть включати в себе знищення солдат ворога[2]. Отже, право на життя в такій ситуації може бути певним чином обмежене, що зумовлене озброєним конфліктом.

Завжди, коли відбуваються порушення, постає питання про те, чи були порушені права людини, чи норми гуманітарного права. Тут ми знову бачимо

різницю. У випадку озброєного конфлікту першорядну увагу слід приділяти гуманітарному праву (звісно, при цьому слід враховувати характер того або іншого права), оскільки саме міжнародне гуманітарне право традиційно застосовується при озброєних конфліктах. І в першу чергу, повинні застосовуватися саме його норми. Лише потім можна вести дискусію про те, чи дотримуються права людини. Відповідь на питання про те, до кого звернені Женевські конвенції, кого вони зобов'язують дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права, не завжди здається очевидною, особливо в умовах озброєних конфліктів.

Діючу версію Женевських конвенцій уклали в 1949 році, яка складається з чотирьох взаємопов'язаних договорів, які містять обмеження з приводу жорстокості під час озброєних конфліктів[3]. Радянський Союз ратифікував Женевські конвенції у 1954 році. На сьогоднішній день Женевські конвенції дотримують 190 країн, тобто майже всі світові держави. Однак сьогодні ми щодня спостерігаємо, як росія їх щодня порушує. Сьогодні ми є свідками масових бомбардувань і обстрілів цивільної інфраструктури з боку російських окупантів. Такі дії є військовими злочинами згідно ст. 51-52 протоколу про захист жертв міжнародних озброєних конфліктів і ст. 3, ст.32 Конвенції про захист цивільного населення під час війни[4-5].

Вищезгадані статті стосуються заборони на обстріли цивільної інфраструктури і населення, однак росія підступно скоює воєнні злочини і крім цього, обстрілює мирне населення, використовуючи заборонену Женевською конвенцією зброю.

Такі дії з боку Росії є порушеннями норм міжнародного права і звичаїв війни. Проте не слід дивуватися – це не перший раз країна-агресор прибігає до злочинів воєнного характеру. Під час двох Чеченських війн і допомоги Асаду в Сирії, росія зробила такі підступні дії, як знищення цивільного населення, що є прямим порушенням, як було зазначено вище, Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни і Протокола до неї.

Якщо говорити відверто, то в кожному озброєному конфлікті, стороною якого була росія, мали місце порушення захисту цивільних осіб і об'єктів під час цього конфлікту. Зневага безпекою громадян, які постійно проживають на території озброєного конфлікту, є візитною картою росії під час втручання в цей конфлікт.

Недотримання норм конвенцій є прямим порушенням зобов'язань, які взяла на себе росія, підписавши документи.

Наприкінці, росія взагалі не дотримується жодних своїх зобов'язань. В свій час навіть Отто фон Бісмарк казав: «Угоди з росією не варті і паперу, на якому написані».

Список літератури та використаних джерел

1. Конституція України (офіційний текст). Чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 30 вересня 2016 року. Київ. 2016. 74 с.
2. Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України : Наказ Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. за № 164. Офіційний вісник України. 2017. № 61 (04.08.2017). Ст. 1886.
3. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text (дата звернення: 30.10.2023).
4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text (дата звернення: 30.10.2023).
5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р., що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text (дата звернення: 30.10.2023).

ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА НАУКА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Нікітенко О. І.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1456-5585>

Д-р. юрид. наук, професор, заслужений юрист України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького